

Ülkemizde 1985 yılında yapılan Genel Nüfus Sayımı'nda ilk defa şehir nüfusunun köy nüfusundan fazla olduğu görülmüştür. 2000 yılı Genel Nüfus Sayımı'nda da toplam nüfusun % 64,9'unun şehirlerde, % 35,1'inin de köylerde yaşadığı tespit edilmiştir. Şehirlerde bulunan nüfus, köylerde bulunan nüfusa göre daha hızlı artmaktadır. 1990-2000 döneminde yıllık şehir nüfusu % 2,8 artarken, köy nüfusunun artış oranı % 0,3 düzeyinde kalmıştır. 2003 yılında toplam nüfusun % 60,9'unun şehirlerde, % 39,1'inin de köylerde yaşadığı tahmin edilmiştir. Buna göre yıllık şehir nüfusunda % 2,5 artış olurken köy nüfusunda değişiklik olmamıştır (Tablo 106).

Tablo 106: Şehir-Köy Nüfusları ve Yıllık Nüfus Artış Oranları

Sayım Yılı	Toplam Nüfus	Şehir			Köy		
		Nüfus	Şehir Nüfusu Oranı (%)	Yıllık Artış Oranı (%)	Nüfus	Köy Nüfusu Oranı (%)	Yıllık Artış Oranı (%)
1950 (1)	20.947.188	5.244.337	25,0	2,2	15.702.851	75,0	2,1
1955 (1)	24.064.763	6.927.343	28,8	5,6	17.137.420	71,2	1,7
1960 (1)	27.754.820	8.859.731	31,9	4,9	18.895.089	68,1	2,0
1965 (1)	31.391.421	10.805.817	34,4	4,0	20.585.604	65,6	1,7
1970 (1)	35.605.176	13.691.101	38,5	4,7	21.914.075	61,5	1,3
1975 (1)	40.347.719	16.869.068	41,8	4,2	23.478.651	58,2	1,4
1980 (1)	44.736.957	19.645.007	43,9	3,0	25.091.950	56,1	1,3
1985 (1)	50.664.458	26.865.757	53,0	6,3	23.798.701	47,0	-1,1
1990 (1)	56.473.035	33.326.351	59,0	4,3	23.146.684	41,0	-0,6
2000 (1)	67.803.927	44.006.274	64,9	2,8	23.797.653	35,1	0,3
2000 (2)	67.420.000	39.815.727	-	-	27.604.273	-	-
2001 (2)	68.529.000	40.881.741	59,7	2,6	27.647.259	40,3	0,2
2002 (2)	69.626.000	41.953.824	60,3	2,6	27.672.176	39,7	0,1
2003 (2)	70.712.000	43.033.989	60,9	2,5	27.678.011	39,1	0,0

Kaynak: DİE, DPT

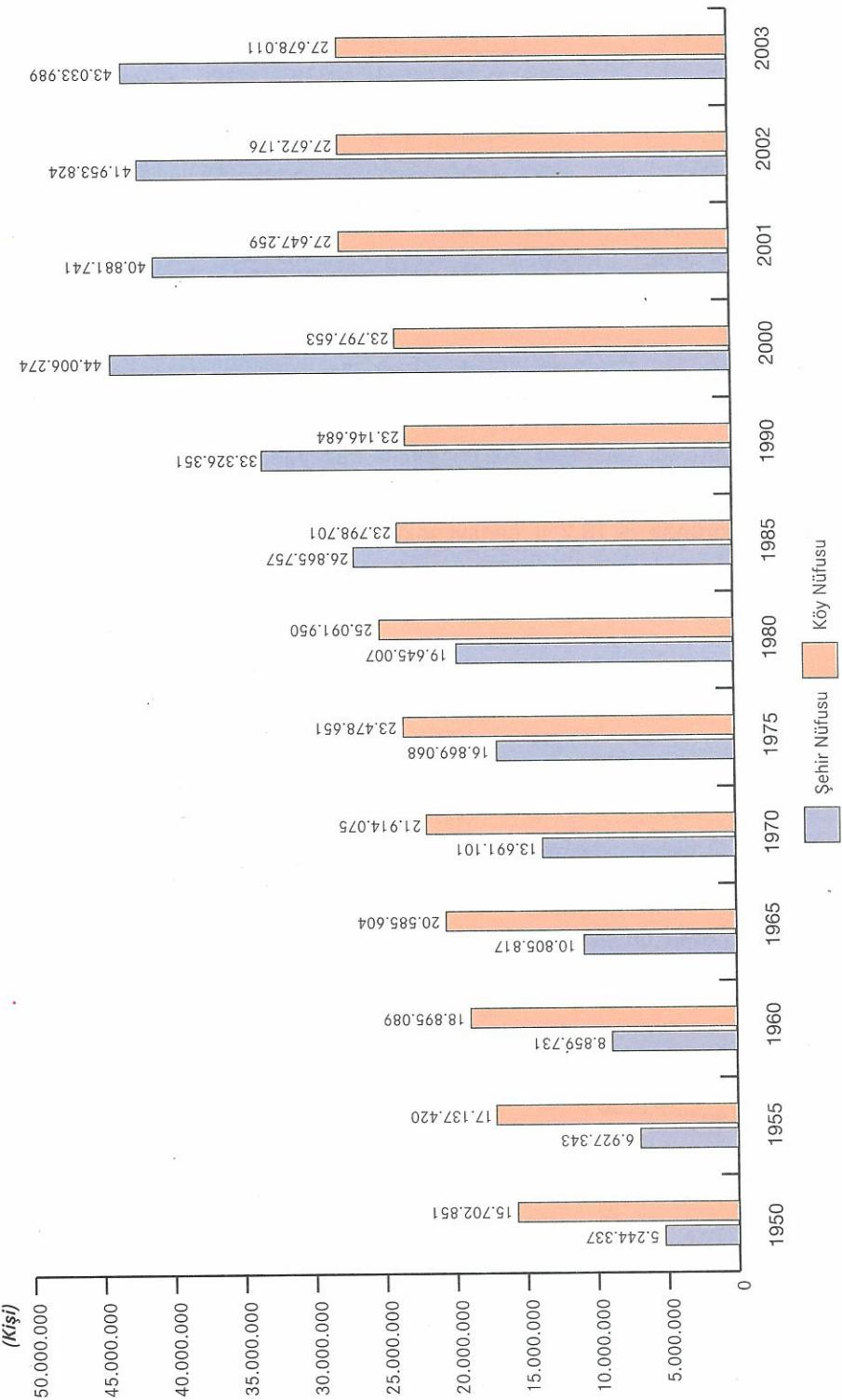
(1): Genel nüfus sayımı sonuçlarıdır.

(2): Yıl ortası nüfus tahminidir.

B. İSTİHDAM

2002 yılında 23.818 bin olan sivil işgücü 2003 yılında % 0,7'lük düşüşle 23.640 bine gerilemiştir. Ekonomide yaşanan olumlu gelişmelere rağmen sivil istihdam % 1'lük düşüşle 21.354 binden 21.147 bine gerilemiştir. İşsiz sayısı % 1,2'lük artışla 2.464 binden 2.493 bine yükselmiştir. 2002 yılında % 10,3 olan işsizlik oranı, 2003 yılında % 10,5'e yükselirken, eksik istihdam oranı % 5,4'den % 4,8'e gerilemiş, böylece işsizlik ve eksik istihdam nedeniyle atıl işgücü oranı 0,4 puanlık düşüşle % 15,3 olmuştur (Tablo 107).

Grafik 30: Şehir ve Köy Nüfusları

Tablo 107: Yurtiçi İşgücü Piyasası

	(15+Yaş, Bin Kişi)						
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Sivil İşgücü	21.824	22.431	23.187	22.029	22.269	23.818	23.640
Sivil İstihdam	20.362	20.872	21.414	20.578	20.367	21.354	21.147
İşsiz Sayısı	1.462	1.559	1.774	1.451	1.902	2.464	2.493
İşsizlik Oranı (%)	6,7	7,0	7,7	6,6	8,5	10,3	10,5
Eksik İstihdam	1.341	1.377	2.043	1.541	1.338	1.297	1.143
Eksik İstihdam Oranı (%)	6,1	6,1	8,8	7,0	6,0	5,4	4,8
İşsizlik + Eksik İstihdam							
Nedeniyle Atıl İşgücü Oranı (%)	12,8	13,1	16,5	13,6	14,5	15,7	15,3

Kaynak: DİE, DPT

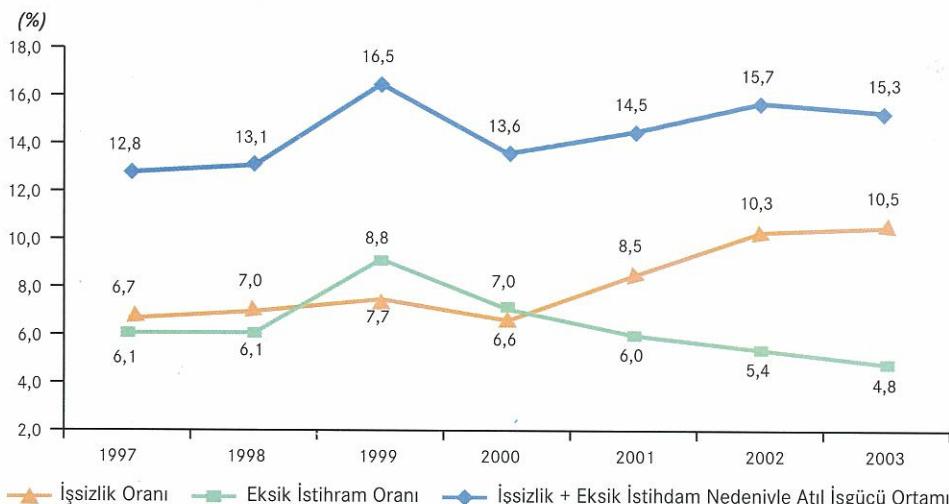
2003 yılında tarım ve sanayi sektörlerindeki istihdamda düşüş olurken, hizmetler sektöründeki istihdamda artış olmuştur. Ekonomide meydana gelen büyümeye rağmen, yurt içi talepteki artışın sınırlı düzeyde kalması, toplam istihdamda düşüşe neden olmuştur. Çalışanların % 47,9'u hizmetler sektöründe, % 33,9'u tarım sektöründe, % 18,2'si sanayi sektöründe istihdam edilmiştir (Tablo 108).

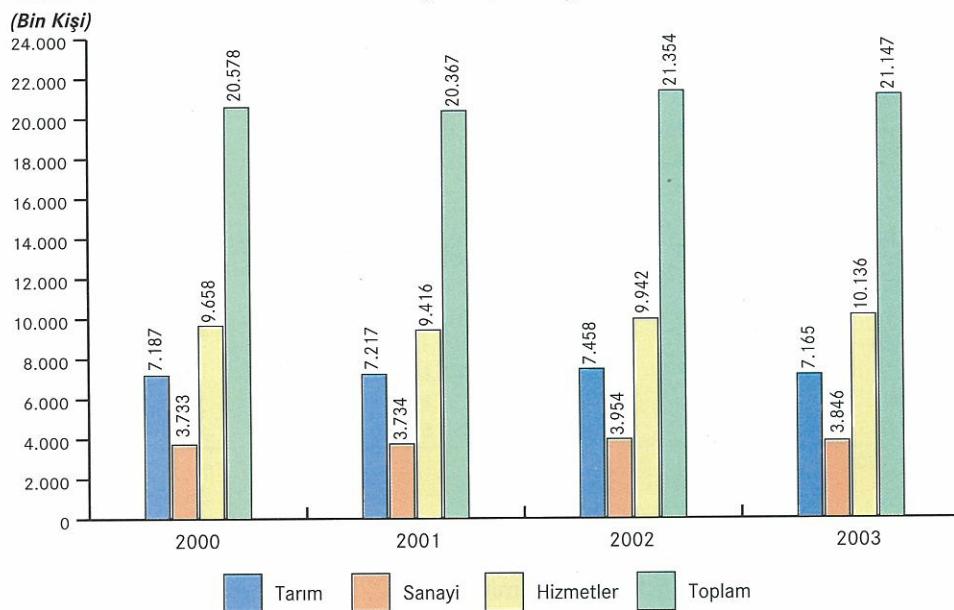
Tablo 108: Sivil İstihdamın Sektörel Dağılımı

Sektörler	Pay (%)				2000	2001	2002	2003
	2000	2001	2002	2003				
Tarım	7.187	7.217	7.458	7.165	34,9	35,4	34,9	33,9
Sanayi	3.733	3.734	3.954	3.846	18,1	18,3	18,5	18,2
Hizmetler	9.658	9.416	9.942	10.136	46,9	46,2	46,6	47,9
Toplam	20.578	20.367	21.354	21.147	100,0	100,0	100,0	100,0

Kaynak: DİE, DPT

Grafik 31: İşsizlik Oranları

Grafik 32: Sivil İstihdamın Sektörel Dağılımı (15+Yaş)

C. ÇALIŞMA HAYATI

2003 yılı Ocak ayında 4.686.618 olan toplam işçi sayısı Temmuz ayında 4.781.958'e, sendikalı işçi sayısı da 2.717.326'dan 2.751.670'e yükselmiştir. Ocak ayında % 58 olan sendikalaşma oranı Temmuz ayında % 57,5 olarak gerçekleşmiştir (Tablo 109).

Tablo 109: İşçi Sayısı ve Sendikalaşma Oranları

Yayın Dönemi	Toplam İşçi Sayısı	Sendikalı İşçi Sayısı	Sendikalaşma Oranı (%)
Ocak 1997	4.111.200	2.713.839	66,0
Temmuz 1997	4.215.375	2.774.622	65,8
Ocak 1998	4.266.097	2.856.330	67,0
Temmuz 1998	4.327.156	2.923.546	67,6
Ocak 1999	4.350.016	2.987.975	68,7
Temmuz 1999	4.381.039	3.037.172	69,3
Ocak 2000	4.508.529	3.086.302	68,5
Temmuz 2000	4.521.081	2.468.591	54,6
Ocak 2001	4.537.544	2.580.927	56,9
Temmuz 2001	4.562.454	2.609.672	57,2
Ocak 2002	4.564.164	2.648.847	58,0
Temmuz 2002	4.572.841	2.680.966	58,6
Ocak 2003	4.686.618	2.717.326	58,0
Temmuz 2003	4.781.958	2.751.670	57,5

Kaynak: CSGB